

REGÉLŐ.

Pesten vasárnap május 16^{kán} 1841.

Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csütörtökön. Fél évi díja helyben képekkel 5 ft. borítéktalanul; postán 6 ft. pengőben. Budapestiek évnegyedenként is válthatnak példányt. A' folyóiratnak egyes száma, vagy képe 12 kr. p. p

ORSZÁG- 'S NÉPISMERTETÉS.

Madrid.

Madridról szólva a' két első tárgy, mellyeket előnkbe képzelőerőnk vezet, a' Prado 's Puerta del Sol. A' Prado több fasorból áll, középen kocsiuittal, ferdén nőtt, csucsaitól megfosztott fáktól árnyazva, mellyek mellett téglákból épültt kis csatorna van, hova bizonyos órákban a' viz csövekkel öntözhetés végett vezette-tik, mi nélkül a' fákat por és naphő hamar kiszáritandná. A' sétány Atocha kolostornál kezdődik, e' nevű 's Alcalá-kapu mellett elhalad, 's a' sarutlan barátok kapujánál végződik. De a' szépnem csak kis helyre, Cybele- 's Neptun-kutak körül, Alcalá-kaputól Carrera de San Hieronimoig szorul. Itt szalón nevű, székekkel ellátott nagy tér van, 's itt, hol legkevésb árny 's legtöbb por van, szorul össze a' divatszerű világ annyira, hogy sokszor nincs az embernek helye kendőjét a' zsebből kivenni, 's csak lépésről lépésre haladhat a' sokaság után. Ez azon hely, hol a' tovarobogó kocsikat láthatni. — Hölgyeknél kevés kalapot látni; mert csaknem valamennyien a' mantillát, spanyol nemzeti öltözet egyetlen maradványát, hordozzák; különben minden nő parisi divat szerint öltözködik, mellyet meglehetősen rossz izléssel utánoznak. A' legyező is arra emlékezteti az utazót, hogy spanyol országban van. Egy hölgy sincs legyező nélkül, 's annak használata, melly őt minden-hova, templomba, sétányra és szalónokba kíséri, olly saját-szerű, a' mozgásoknak olly kinyomatot és kecsét ad, miszerint láthatni, hogy spanyol ország a' legyezőnek tulajdonképpi hazája. Némelly dámának számos válogatott legyezője van; én egy nőt láttam, kinek száz legkülönbébb alakú 's kelmű, sok drága kövekkel kirakott legyezője vala, 's a' lassú csuszogás, mellyet annak szünetlen felnyitása és bezárása okoz, saját-szerű neszszel hat a' sétány zöreijén át. — Mit egy spanyolnő fogalmával külföldön szokás szerint összekötnek, azt Madridban éppen föl nem találni.

A' spanyol nőket rendszeren halvány, hoszszas arcúaknak, nagy fekete szeműeknek, kis, egy kissé horgas, orrúaknak 's ama déli sötét arcsszinnel gondoljuk, melyet a' románcz verse kifejez: sárga, mint a' narancs. Hanem ez arab vagy mór typus. A' madrilen kecses; a' szó teljes értelmében négy közt három bizonyosan szép. Ők alacsony, csinos természetűek, igen fejr bőrűek, gyöngéd vonásúak, többnyire világos gesztenyebarna hajúak, 's a' Pradón nem lehet kétszer fel 's alá elmenni a' nélkül, hogy minden árnyéklatú, a' sötét szőkétől legégetőbb veresig, szőkétet hetet nyolczat is ne találánk. Sok kék szemet is láthatni, jöllehet ezeket ugy, mint a' feketéket, nem becsülik.

A' madridi manolákat nekem igen dicsérék. Azok már kihaltak, mint Parisban a' grisettek, 's Romában a' trasteverinek. Létez ugyan még manola, de sajátoságos jellemét elveszté; merész, festőleges öltönyét nem hordja többé; a' szemszuró színű kabátot közönséges karton felöltő himzetekkel túlterheli, a' durva bőrczipőt tafotából való váltotta-fel, 's a' ruházat — hallatlan csak gondolni! — két ujnyi széllal meghoszszaabbult. Hajdan ők élénkítették a' Pradót szembeszökő öltözetükkel: most fáradságba kerül őket az alsóbb rendű polgárok és szatócsok nőitől megkülönböztetni. Tiszta vérű manolát Madrid minden zugában, bikaviadaloknál a' „de las Delicias“ kertben, Mevo recreoban, sz. Antal ünnepe alkalmával kerestem, de tökélyeset sehol nem találhaték. Egykor, Rostrón barangoltomban, midőn egy csapat koldúson, kik rongyokba burkolttan uton alvának, csaknem átestem, egy kis magános utzában először 's utójára letem, a' mit kerestem. — Az nagy, szép természetű leányka vala, mintegy 25 évvel, tehát a' legfőbb korral, melyet a' manola, mint grisette, elérhet. Arcsszine barna volt; pillantata szilárd és szomorú; szája egykissé vastag, 's arcvonalaiban valami sajátoságos afrikai fekvék. Roppant hajfonadék, melyet a' törekvés feketére festeni csaknem kékké tett, környezé fejét, 's nagy fésűtől tartaték; füleiben korallgyöngycsomók függének; sárga nyaka azonnemű gyöngyzinórokkal volt beaggatva, fejét 's vállait fekete bárson mantilla borítá, öltözte, rövid mint a' berni schweicznőké, posztóból 's himzetekkel volt ékitve, és szép, izmos lábszárait láttatott, melyek simán ráfekvő fekete selyemharisnyákba valának ölte; czipője, régi divat szerint, fekete tafotából vala; veres legyező lepkeként rezgett ezüstt gyűrűvel ékített ujjai között. A' manolák utósója egy utzaszegleten befordult és szemeim elől eltűnt. — A' Pradóban néhány santanderi pasiegát is láttam nemzeti öltözetében. Spanyol országban legjobb dajkakul a' pasiegák elismervék, és szeretetök gyermekek iránt köz-

mondássá vált; öltözetök veres, igen ránczos posztódolmány széles paszománynyal, feketebárson, szintén arannyal szegett derékra való, fejdíszök világos színekkel ragyogó madras, 's mind ezt még tömérdek ezüst czifrázat és játékszer emeli; e' nők még is igen szépek, arczukban meglepő erő és nemes vonás van.

Madridban minden fölött nevezetesek a' vizárosok. Boltjaikban fehér agyagból cantaro (vizi korsó) van, melyből 2—3. pohár telik; aztán néhány azucarillos (kis, lyukacsos cukorrudacsák), 's néha egypár narancs vagy citrom; mások kis, levelekkel ékitett tonnákat hordanak hátaikon; mások a' Prado hosszában zászlókkal 's czimerekkel ékiték sátraikat. E' vizárosok szokásszerint fiatal gallegok, de vannak valencziaiak is, 's köztük hölgyek és kis leányok is. Nemők szerint aguadores- vagy aguadorasnak hivatnak, 's az egész város hangzik éles, szünetlen kiáltásaiktól: agua, agua, que quiere agua? agua helada, fresquita, como la nieve! Ez reggeli öt órától esti tízig tart. Vizen kívül Madridban leginkább használtt elem a' tűz, cigarro-meggyújtásul, 's e' kiáltás: agua és fuego az, mit minden téren mindenkor hallani lehet. A' tüzet kis gyermekek szénnel 's finom hamuval telt csészékben hordják. De ha 9 $\frac{1}{2}$ az óra, a' Prado üres lesz, 's a' sokaság kávéházak- 's botilleriákba sereglik. — A' kávéházak külseje rossz és aljas, de a' frisitők készítmestersége csak spanyol országban otthonos, 's maga Parisban is, hasonlatban a' spanyollal, még gyermekkorú. Leghiresb kávéházak a' Café de la Bolsa, de Carretas-utsza szögletén; Café Nuevo, a' föllengődiek gyűlhelye; a' mérsékeltké vagy Cancrezos de la Levante Puerta del Solnál: a' Café del Principe a' színházhoz közel. Ezek a' leglátogatottabbak, ha nem is legjelesebbek. Ezekben legkülönneműbb 's legkellemesb frisitőket kaphatni, mint bebida heladát, mi különféleképp' vegyítettik, névszerint a' bebida d' almindra blanca (fehér mandolákból) kellemes ital. Midőn jég nincsen még, agraz-t, éretlen szőlőből készített italt, melynek egykissé savanykás ize igen kellemes, vagy cervera de Santa Barbarát isznak citromokkal, minek nem kevésbbé jó ize van; vagy orcharias de chufas-hoz fordulnak. Chufa a' mandolához hasonló kis bogyó, melly Valenczia környékén nő, 's mellyet italhoz megszáritva és összetörve használnak, mi hóval vegyülten felette frisitő. Azonkívül vannak sorbetesek, jég mindennemű sajt-alakban, tengeri baraczk-, ananasz-, narancs-, vaj-, 's tojatlan tojásokkal, melyek a' tyúkokból vétetnek-ki; — spumas-ak csokoládé- 's kávéból; — köpültt tejföl neme, mellyet néha finom cukorporral behintenek, á barquillos-szal (hosszú szarvakká sodrott ostyákkal)

feladnak, mikkel az italt lassan felszörbölik, 's így a' frisitő hűséget tovább élvezik; kávéit igen ritkán, azt is poharakból, nem csészékből isznak. *(Vége következik.)*

Beregh vármegyei oroszok.

(Vége).

A' menyegző, mint minden népnél, lakomával megy végbe. Összehívatnak számosan. Eleve esketésre indul a' sereg, honnan, kendőikből zászlókat emelvén-fel, nagy kurjongatással, sokszor zenével, térnek vissza. (Mert meg kell jegyeznünk, hogy a' hangász-szerecsenek e' vidéken nem igen tartózkodnak; és így távulabbról hozatandók). Az ebéd jobbadára sülttől, kalács — azaz gabona vagy buzakenyér — és a' nélkülözhetlen pálinkából áll, melly utóbbtól végre mindegyik jó kedvet kap, 's a' rendetlen tánczban untig ugrál. Ha elfogy a' pálinka, vége a' lakodalomnak.

Szükség nyelvöket is érinteni. Ez nem egyéb, mint a' tót nyelvnek különös szőejtése, főleg azon sajátsággal bíró, mi szerint szavaiban annyi mássalhangzó nem jön össze, mint a' tót nyelvben, kivált a' szók elején, és a' lágy hangok — péld. ny, ty. — mindig vastagon ejtetnek. Egyébiránt e' nyelv sok eredeti saját szóval is bír; sőt vannak benne tiszta magyar szavak is, péld. marha, csóva, fattyúv fiút jelent. — Általában e' nyelvet hazánkban a' legmiveletlenebbek közészámíthatni; rajta alkalmasint egy könyv sem jelent meg; sőt sok szava van, mellyeket felírni nem is lehet. Különbözik a' zemplini és sokban a' marmarosi oroszokétól. Beszéli pedig, Fényes Elek ur statisticája szerint, 61,291 lélek.

Pár szót még a' belső lelkületről. E' pórok tudatlanságuknál fogva alázatosak, de sokszor hatalmaskodni akarók és vakmerők; engedelkenyek, de ha felzudulnak, makácsok, ellenszegülők és szerfelett ravaszok; kebleikben jó, de hideg nyers szív rejtezik. Talán nem lesz illetlen erre 's a' sok példa közül egyet kiemelni. Fontos dolgát panaszkodni ment egy orosz az uradalmi ügyészhez, kinek kegyelmét csekély ajándékkal részére vélte édesgethetni. Az ajándék egy pár csirkéből állott, mit a' konyhában hagyván, a' szobában azon kezdé beszédét, hogy ajándékot hozott, többi beszédét pedig olly hosszasan adá elő, hogy a' szakácsnénak elég ideje volt a' csirkéket megkoppasztani 's a' tűzhöz állítani. Mint-hogy nem kedvező ítéletet kapott az orosz, a' mint kilépett a' konyhába, boszús pillanatokkal keresgélé csirkéjét, mire a' fázékban ráismervén, onnan kirántá, 's vele elsuhant.

Ennyivel lefestém a' nemzetséget, mellynek sötét homályban mély tespedése hazánk diszére nem válik ugyan; hanem éppen

azért festém-le, hogy némileg a' hazai közfigyelem elébe vezesssem ezen a' hon színe előtt mélyen elrejtett környék léha lakóit.

Illetetlenül nem hagyhatom végül az itteni uradalom ezen vidék szelidítése körüli fáradozásait és érdemeit. Mert ez jövedelmének tetemes részét e' célra fordítja. Merre hajdan több mértföldnyire csak életveszély közt járt a' szekér, jelenleg arra jó utak vezetnek; hol a' hegyek tövében ingadozó bokrok közül csak ronda faviskók emelkedének-fel, most ott nagy kőépületek évenként nagyobb számmal diszlenek; a' hegyekről lerohanó folyókon malmok és sokféle gyárak építtetnek; ha szükség kívánja, 150. ölnyi szélességű hegyek furatnak keresztül, hogy a' viznek kívánt célra rés nyitassék. Mindazáltal kénytelenek vagyunk nyilatkozni, hogy itt a' dicső cselekedetek mindenkor fő rugója az önhaszon. Nem mondanám ezt, ha csak egy csekély iskolát látnék részéről e' nép számára felállítva! Vagy inkább e' tettet mondanám igazán önhaszonra célzónak; mert érinteni sem szükség azt, hogy a' miveltebb, igyekezőbb népből több hasznót lehet venni, mint az elhagyatottból.

A' diszes épületek többnyire korcsmák és pálinkafőző házak, honnan a' gyarló 's mindenre hajlandó orosznak dúsan nyújtatik a' mámorító pálinka. Fájdalmasan tapasztaljuk, mennyire behatottak már ide is e' népmérgező ital kicsapongásai. Mig az orosz csak vizet ivott, jó egészségben, józan fővel élt, és tiszta erkölcsű volt. Most általában első és utósó fillérét az ártékony szeszért adja, hogy általa mélyebben, sokkal mélyebben, mint van, sülyedjen-le miveltt józan embertársain alól. Hajh! az orosz igen hajlandó, nem annyira elhinni, mint tetteleg bizonyítani: hogy „nincs fájdalmasabb semmi e' világon, mint megjózanodni!” Valóban, ha az annyira elharapódzó pálinkaüzésnek még szabadabb mező nyitattik; ha a' romlékony parasztnak magának adatik szabadság azt határtalan mennyiségben főzni: akkor alkalmasint — e' tekintetben minden esetre — tetteleg belesz bizonyítva: hogy mi azon statusokkal, hol a' népmérgező pálinka ellen társulatok alakulnak, ellenkező irányban haladunk.

Adja a' mindeneknek adója, hogy, midőn valaki más fog e' pórokról értekezni, addig jobbat, dicséretesebbet terjeszthessen felőlek a' haza színe elébe.

*Benczúr János. *)*

*) Nem mulaszthatjuk-el legszívesebb köszönetünk nyilvánítását a' tisztelt írónak ezen igen szép értekezéseért. Örömmel tapasztaltuk abban, hogy ő tökélyesen felfogá célunk sajátosságát illyesek közlésében. Fogadja érette baráti kézzsoritásunkat, 's kérjük, ha alkalma leend, méltóztassék tőlünk elvitetni az eddig Regélőnk mellett közlött póroltözeteknek hazamennyi képeit, diszes folio-kiadásban, hálánk emlékeül. — Vajha hazafiságos példáját többen is követték volna!

PESTI VIZSGÁLÓ.

HIRSZEKRÉNY. — A' jó ég megszánta valahára száraz portelkinket; mert maj. 9 és 10-én éjjel rövid esőt küld. Az utóbbi napon déltájban dörgés és villám között jó záporunk volt, melly délutáni 2 órakor megújulván, estig több ízben ismétlődött, 's ez így tartott reá következő éjjel, 11 — 13-dikig, mi által a' viz után sovárgó már csaknem száraz rétek 's egyéb veteményes földek jóformán megáztak. Vajha ez áldást hozó cseppek ne csak 6—8 hét múlva ujulnának-meg ismét.

A' Dunánk hátára állított hideg fürdők az idén alkalmasint megszapornak; mert a' mult héten az aldunai-part mellett két helyen láttunk készülőben; egyiket tavali helyén, a' városkapitánsági hivattal szemközt, másikat alább, a' halpiacson kissé feljebb, Nemeshegyi-háznak átellenében.

A' nemzeti uszóiskola megnyitandását is hirdeti annak tulajdonosa, Kammermayer ur. — Minthogy f. esztendőre heves nyarat jövendölnek, hihetőleg mind az uszóiskolának mind a' hideg fürdőnek nagy kelete lesz.

Az országot és dunaparti utnak feltöltésén és kikövezésén minden felé nagy erővel dolgoznak; mi által valahára eleje vétetik az itt nedves időkben uralkodni szokott gázolhatlan sárnak.

Nemzeti színházunknak, mint értettük, maj. 10-től kezdve Mochonaky k.a. szerződött tagja lön. Rögös pályájára áldást de kivált békéturést kívánunk. — Az itt közkedvességben állott Váray ur (mult télen a' kassai dalszínészi személyzet egyik legkedveltebb tagja) Pesten van Ő egyike azon dalnokoknak, kik egyszersmind alaposan tanulták a' zeneművészetet, mi nélkül valódi jó dalnok senki sem lehet. Ha igaz, hogy szava ismét visszanyeré egykori hajlékonyságát, nemzeti dalszínéletünk bizonyosan nyereséges szerzeményt tenne vele, minek sikerültét méltán ohajtja intézetünknek minden barátja.

TERMÉSZETI TÖRTÉNET 'S TUDOMÁNY.

Gazdag aknák franczia országban. — Marnand helységben, Thizy-től (Rhône) két kilometerre, Marnanton folyam által beszakasztott mélyutban nemrég ón-, réz- 's dárdany-aknát találtak. 100 kilogramm ércben vegybontás után 28. kilogr. ónt, 18 kilogr. rezet, 10 kilogr. dárdanyt 's 18 kilogr. más, még meg nem nevezett ásványt leltek; a' maradvány kőanyagból áll. A' fölfedezett akna legalább 1 1/2 meternyi, 's az érc tömege hovatovább szaporodik. Két munkás, mint mondják, naponként 15.000 kilogr. termény-érczet keres.

Csillagesések összefüggése az éjszakai fényvel. — E' tárgyról Hind J.R. közleményt adott a' Literary Gazetteban, mellyből következőket emelünk ki. — Az őszutói légtüneményekről kérdés, mellynek érdeke a' csillagásztudományban naponként növekszik, mivel további erősítő okok időszaki megújultok mellett hordatnak-fel, megenged néhány észrevételt e' légtünemények valószínű okairól felhordanom. Az utóbbi 10 év alatt a' csillagesés, úgy látszik, őszutó 12-kei 's nyárutó 9 's 10-kei éjeken történt; de sokszor megeseett, hogy e' légtünemények helyett szép éjszakai fényt láttak, 's midőn e' légtünemények leggyakoribbak valának, sok vizsgáló csakugyan állítja, hogy az ég több részén egyszersmind éjszakai fényt tapasztaltak különféle időben.

ő — 1837. szutó 12-én csaknem egész Angliában pompás éjszaki fényt láttak, ámbár csillagesés nem nagy számban jelentkezett. Egy idegen csillagász által felállított vélemény tudományos férfiak közt nagy pártolásra talált. E' buvár fölvevé, hogy a' meteorok valami ködös testhez tartozhatnak, melly a' nap körül mintegy $182\frac{1}{2}$ nap alatt megfordul 's évi forgásában a' föld e' testhez közel jő. E' véleménynek nagyobb alaposságot adandók két ködös test létezését kell fölvennünk, mellyek közül az egyik nyárutó-, a' másik őszutóban közeledik hozzánk, 's mindkettőnek $182\frac{1}{2}$ napi hasonpályájok volna.

Nevezetes ásványok. — Edinburgban tartózkodtakor Agassiz urnak alkalmá volt a' muzeum ásvány-gyűjteményét megvizsgálni, 's a' pterichthys vagy szárnyas halak két egészen új nemére 's 8 fajára talált. Egy faj közülök nagyobb a' másiknál; mindenkinek hossza 2—3 hüvelk közt. Ez igen érdekes toldalék egy régibb időszak állatvilágához, ember teremtetése előtti időszakéhoz, 's ha a' csudálatos fölfedezések így mennek, nem sokára az 1500 özönvizelőtti állatok száma, mellyeket e' fáradszón 's tudós geolog már is bír, kétszeresen fog megszaporodhatni.

KÜLÖNFÉLE.

Levélhordó kutya. A' derbyi országuton naponként érdekes jelenet taní lehetünk. Ugyan is itt reggelenként Worksof falumellett szokta egy derék kutya várni a' derby-i levélpóstát. A' conducteur a' leveleket bórzsákba teszi, mellyet azután a' négy lábú hírnök nyakába szokott akasztani, mire ez vágatva Worksofba siet. Ha néha megesik, hogy a' postakocsi megjöttékor a' hírnök jelen nincs, ekkor a' postalegény megfújja sipját, mire azonnal elősiet az állat; mindazáltal ez utóbbi eset ritkán történik, minthogy a' szelid jó állat közönségesen az uton szokott szunyadozni, fejét az üres zsákra támasztva. Ha ura valamiképp' elfeledné a' levelek bórzsákját a' hírnök nyakába akasztani, addig ugat és szűkül, míg eszébe nem juttatta. Ekkor azután egész nyugalommal elballag szokott naponkénti foglalatosságát végzendő.

Cserkesz lakoma. — Longworth, ki, mint tudva van, cserkesz országban hosszasb ideig tartózkodott, nemrég megjelent munkájában így rajzol egy lakomát. — Konag bey készen volt elfogadásomra, 's lovamat a' vendéglő felé vezetve segített arról leszállnom. Azután a' házba kísért, fegyvereimet önkezével magához vevé, 's azokat a' falra felaggatá. Számomra a' szobaszögben, a' tűzhely egyik oldalán, selyem szőnyeg volt kiterítve; fejénél 's fölötté vánkosok voltak egymásra rakva; ezt, egy takarót 's vánkosokat a' hadschi számára kivéve, a' szobában több butor nem vala, de a' falak, mellyek a' vendégek fegyvereitől fénylének, nem éppen csupasz látványt mutattak. Némi ideig kivülem mindenki állva maradt; rövid hallgatás után az üdvözetek történtek, mire ismét szünet következett. Gazdánk azután az előbbkelő vendégeket leülésül meghívá; de őt elejénte sehogy nem lehetett leülésre bírni; azonban ismételt sarkaló meghívások után tiszteletteljes távulban a' földre leguggolt. E' szertartásokat azért beszélem olly körülményesen, mert azzal van cserkesz országban az idegenek fogadtatása minden házban kijelelve. A' szoba hosszas alakú, 8 rőfnyi hosszú 's 4. r. széles; a' falak karók- 's fonadékból állanak, 's minden oldalon világos színű földdel voltak behányva; a' szobaföld kemény föld vala, mellyet koronként megvizeztek 's

kiseprőnek. A' gerendákkal háromszögletre megtámasztott szalmafedél meszsze nyult-ki a' falak fölött, 's nyárban verandah-ul szolgált. A' falaktól körülbelől körközepig mintegy 2. rőfnyi átmérőjű félkörben 's a' földtől 3. vagy 4 lábnyi magasan roppant kandalló emelkedett, fölfelé harangalakúan keskenyedett, a' fedél fölött néhány lábnyra kinyulva E' kandallók olly téresek, hogy alig találni egyet is fecskefészek nélkül, honnan a' madarak tűz által nem alkalmatlanítatva folytonos csicsérgésökkel élénkitik a' szobát. A' kandallók azon anyagból vannak, mellyből a' falak; általában minden épület fonadékból áll. Miután némi ideig ülénk, gazdám nagy csészében itallal kínál, mellyet a' tatárok boza-, a' cserkeszek soatnak neveznek; a' keverék kelesztett köles- és mézből áll, sűrű és ragadós, izlésem szerint kitünőleg emelgős; de ivám azt kedveskedésből gazdám iránt, ki pontosan figyelt rám, meggyőződendő, hogy keveset nem hörpölök-e, 's a' kínálást egész este, a' csészét kezében tartva, legalább tizenkétszer ismétlé. Az ebéd vagy tulajdonképen esteli, mi főlakomájokat teszi, nap leszállta után hozaték-fel. Állt az számos étekből, mellyeket kerek, majd zsámolyalakú, háromlábú asztalokon egymás után hordának-fel. Számunkra juhot öltek, 's husát tál helyett vastag köleskalácsban hordák; mivel e' kalács puha és nedves, szükséges alakot neki könnyen adnak; közepét t. i. mélyen kivágják, hova a' mártás vagy másodétek tétetik, 's köralakúan felhajtott széle által feltartatik, kívülről pedig ürü vagy marhahús-darabokkal körülrakatik. A' hadschi 's én fogtunk ezen erősség megtámadásához, miután e' czélra a' cserkeszek által kis késekkel elláttatánk, miket azok gyilkokkal együtt öveikben mindig magukkal hordanak. Gyilkokat evéskor soha nem használnak, de a' kis kések mind élelemszereik fölmetéleseül, mind fejberetválásul szolgálnak. Hús után roppant nagyságú fa-tálban mártást hoztak, mellynek felszine éjszaki oceanként nem jéggel, de zsírral volt befagyasztva; azonban kanalamnak a' hadschi példájára az abban volt folyadékba ügyes bemártása után azt lelém, hogy a' folyadékot törhetőleg tiszta állapotban vihetém szájamhoz. A' következett étek nagyobbára sütemények-, caimac- vagy creme-, turóskalács-, szőlőlevelekbeni hús-, végre egy nagy tál yoghort- vagy összeforrt tejből állának, 's az utóbbi, mint török országban a' pilaff, mindenkor az ünnepély koronáját képezi. Elejénte osudálkozáim, hogy az asztalon semmi főzeléket nem láttam: de azután meg tudám, hogy ámbár azokat minden nemőkben bőven találni az országban, a' cserkeszek ritkán vagy soha nem eszik. Egy cserkesz, ki a' scodrai pasánál Albániában ebédelt 's főzeléket nem evett, mit a' törökök olly mértékben szeretnek, millyenben a' cserkeszek utálnak, 's mi ez alkalommal egymás után következett tálakban a' lakoma főalkatrészét tevé, abból evésre a' pasa által ismételve felszöllittaték; végre egész naivsággal megmondá, hogy honában a' zöldséget csak marha eszi. Lakománk alatt észrehevém, hogy a' hadschi a' mellette álló és szolgáló személyeknek husadarabokat 's tészaétkeket uralkodó szokás szerint ad, gazdám rovására én is hasonlóan adakozónak mutatkoztam. Miután a' kegyelt egyedek ez adományokat elvevék, legnagyobb szerénységgel valamelly szögbe vonultak, 's azokat a' társaság felé háttal fordulva csendesesen elkölték. Az elvitt tálakat szolgálóknak adák, 's miután ezek jól tartattak, kívül az ajtón várakozó éhes csapathoz viték azt.

Szerkeszti Mátray Gábor, halpiacson, Dencs-ház, 56-dik sz. a.

Nyomatik Trattner-Károlyi' betűivel, angol vas-sajtón
 a' ura 453.